

צ'בזטי מוזהר

קמא
דף קיט.

עם
ביאור חברותא
ללימוד בעיון

תורה רסז

אמר שהמתמיד בלימוד ספרו יהיה נעשה איש כשר באמת
ובעל מח גדול כי יש בה עמקות נוראה שאין בשום ספר
(חי"מ שמו שמה)

ליקוטי

ההתקשרות, ותיכף ומיד נתעלם, כי אח"כ נתפרדין ונתרחקין, כי עדיין היא אמורה עליו עד ההופה. נמצא שבשעת השידוך נתגלה אור האחדות שלהם שהיה עד עתה בהעלם, ותיכף ומיד נתעלם כנ"ל, בבחי' **והחיות רצוא ושוב** כנ"ל. ובשביל זה שוברין כלי הרים בשעת התקשרות השידוך, כי כתיב (שם) **והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק**, "פירוש כאור היוצא מן החרסין [2], דהיינו הניצוץ שיוצא בשעה ששוברין כלי הרים שהוא רק לפי שעה. י"ע"כ בשעת התקשרות השידוך שאז אור האחדות שלהם נתגלה בבחי' **רצוא ושוב** כנ"ל, ע"כ שוברין כלי הרים, זה מרמז על סוד **והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק** כנ"ל: "וועיין עוד טעם על זה לעיל בסי' ס' [3] ובליקוטי תניינא בסופו [4]:

רסו [5] **דע**י שמימות בהמות וחיות בלא זמנן, הוא ע"י שאינן נזחרין במצות סוכה כראוי. כי סוכה בחינות אמא דמסככא על בנין (תיקונים ד"ג)[6] בחינות **אם לבינה תקרא** (משלי ב.). וזהו בחינות ההבדל שבין גדר אדם לגדר בהמה, כמו שארז"ל (ברכות יוד) **ברכי נפשי את ה' ואל תשכחי כל גמוליו** [7], שעשה לה דדים במקום בינה, אבל הבהמה יונקת מדדי בהמה למטה. וזהו ההפרש שבין גדר אדם לבהמה, שהאדם יונק מדדי אדם שהוא במקום בינה, בחינות **אם לבינה תקרא** בחינות סוכה, אבל הבהמה יונקת מדדי בהמה שהם למטה. ועל כן כשפוגם במצות סוכה, אזי נופל מבחינות דדי אדם שהם במקום בינה, בחינות סוכה, ואזי נופל לבחי' דדי בהמה, ויונק משם. נמצא שיונק משפע של הבהמה, ועל כן יונק את חיותם, ועל ידי זה הם מתים, על ידי שנוטל מהם את השפעתם. ולפי הפגם שפגם בסוכה, כן הוא נפילתו, וכן נוטל את השפע של הבהמות, וכמו כן גורם מיתות הבהמות והחיות. וזהו בחי' **ולמקנהו עשה סוכות** (בראשית לג) כי הסוכה הוא בשביל מקנהו כנ"ל:

גם העוסקין בבנין מוזיק להם, כמשרז"ל (סוטה יא) כל העוסק בבנין מתמסכן [8], כי צריך לבנות הבית בחכמה ושכל, ואזי אין מוזיק לו הבנין ואזי ראוי לו לבנות בית, כמו שכתוב (משלי כד) **בחכמה יבנה בית ובתבונה יתבונן**² **ובדעת חדרים ימלאו**, [9] (כי יש לו מקום להכניס השפע). אבל כשבונה בלא שכל, אזי מוזיק לו, ועל כן מתמסכן, כי זה עונשו על שפגם בחכמה, כי היה ראוי לו לבנות הבית בחכמה כנ"ל, ועל כן עונשו שמתמסכן, שזה בחינות פגם החכמה, בחינות **חכמת המסכן בזויה** (קהלת ט). ועל כן על ידי הסוכה שהיא בחי' שכל, בחינות **אם לבינה כנ"ל**, עייז יכול לבנות בית, בבחי' **בחכמה יבנה בית וכו' כנ"ל**: **וזהו** בחי' (שם [10]) **ויעקב נסע סוכתה ויבן לו בית כנ"ל**:

וזהו בחי' שבועות, כי שבועות וסוכות הם אחד, כי התורה יוצאת מבינה שהיא בחי' סוכה כמ"ש (משלי א)[11] **ואל תמוש תורת אמר, בחי' אם לבינה** שהוא "בחי' סוכה כנ"ל:

רסה רסו רסז רסח רסט ער רעא

וע"כ תיכף אחר סוכות הוא שמחת תורה, כי מבחי' סוכה משם יוצאת התורה. נמצא על ידי שנכנסו בסוכה, נעשים כעצמם בבחינות התורה, כי משם יוצאת התורה כנ"ל. ואז מתחלת התורה שהוא בראשית, בחינות בית, היינו בית דבראשית, בחינות **ויעקב נסע סוכתה ויבן לו בית כנ"ל**: **וזהו** בחי' **סוון** [12], שאז הוא זמן מתן תורה, ר"ת **ויעקב נסע סוכותה**³ **ויבן לו בית וכו' כנ"ל** [2]:

רסז⁴ [22] **שבועות** הוא רפואה להריאה, כי ה' כנפי ריאה כנגד ה' חומשי תורה (תיקון כה [23]). ובשבועות מקבלין התורה יכולין לקבל חיות חדש:

רסח [24] **כשאין** האדם מסתכל על התכלית, למה לו חיים. והנה הנפש מתנגעת תמיד לעשות רצון יוצרה, וכשרואה שאין האדם עושה רצונו ית' ח"ו אזי היא מתנגענ⁵ כ"מאוד לחזור לשרשה, ומתחלת להמשיך עצמה להסתלק מגוף האדם, ומוזה נחלה האדם, על ידי שנחלש כח הנפש, ע"י שממשכת עצמה ממנו מחמת שאין ממלא רצונה, כי היא"ו רוצה רק שיעשה רצון המקום ב"ה: ומה שהאדם חוזר לבריאותו על ידי רפואות, הוא מחמת שהנפש רואה שזה האדם יכול לכוף עצמו לעשות היפך תאוותו ורגילותו. כי הוא מורגל באכילת לחם ושאר מאכלים, ועכשיו כופה תאוותו ומקבל רפואות וסמים מרים בשביל בריאותו. ומחמת שהנפש רואה שהוא יכול לכוף תאוותו בשביל איזה תכלית, ע"כ היא חוזרת אליו, כי היא מצפה שיכוף תאוותו בשביל התכלית האמיתית, לעשות רצון יוצרו ית':

רסט [25](לשון רבינו ז"ל) **מדירת** הצדיק ניכר מעשה הדור, וסימן לדבר, **והיא יושבת תחת תומר** (שופטים ד), ואחז"ל (מגילה יד) מה תמר אין לו אלא לב אחד אף ישראל כן. (ע"כ לשונו ז"ל):

ער [26] **כמו** שיש התעוררות מאדם לחבירו, כגון כשרואין שאחד אומר בקשות וסליחות בהתעוררת⁶ כלב נשבר, אזי חבירו מתעורר ממנו ג"כ, כי מתעורר מחבירו ומתחיל להסתכל על עצמו, ונתעורר ג"כ, ומתחיל לומר ג"כ בקשות בהתעוררת⁷ הלב, כמו כן יש אצל האדם עצמו ⁸בהתעוררות מיניה וביה, שמתעורר מתוך דברי עצמו, דהיינו שאומר בקשות ותחינות בהתעוררות וצועק וי לי, ובתוך כך נתעורר מזה ומתחיל להסתכל על עצמו היכן אני, ומי צועק כך, הלא וי לי, לי ממש, ומתחיל שנית לצעוק וי לי, לי דייקא. ואף שבתחילה נדמה לו כאילו ג"כ אומר באמות כראוי, עכ"ז אח"כ רואין ההפרש בין קודם לאחר כך והבן:

רעא [27] **צריך** שיהיה להאדם עזות דקדושה כמבואר בכמה מקומות. כמ"ש (אבות פ' ה) הוי עז כנמר, וכמובא לעיל [28], ואפי' נגד הרב בעצמו צריך שיהיה לו עזות, שיעיז פניו לדבר עמו כל מה שצריך, ולא יתבייש. וזה שאחד מקורב יותר, הוא רק ע"י שיש לו עזות

¹ תורה אור יחזקאל א (יד) והמיות רצוא ושוב כמראה הבזק: תורה רסו משלי ב (ג) כי אם לבינה תקרא לתבונה מתן קולך: תהילים קג (כ) ברכי נפשי את יהוה ואל תשכחי כל גמוליו: בראשית ושלח לג (יז) ויעקב נסע סוכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכת על פני קרא שם המקום סכות: ס משלי כד (ג) בְּחִכְמָה יִבְנֶה בֵּית וּבִתְבוּנָה יִתְבּוֹנֶן: (ד) וַיִּדְעַת תְּהוֹרִים יִלְאַף כָּל הָאֵן יָקָר וְנָעִים: קהלת ט (טז) וְאֶמְרָתִי אָנֹכִי סוּכָה חֲכָמָה מִגִּבּוֹרָה וְחֲכָמַת הַמִּסְכֵּן בְּזוּיָה וּדְבָרָיו אֵינֶם נִשְׁמָעִים: משלי א (ח) שִׁמְעַת בְּנֵי מוֹסֵר אֶבְדָּן וְאֵל טֶשֶׁת תּוֹרַת אֶפְדָּן: תורה רסט שופטים ד (ה) והיא יושבת תחת תמר דבורה בין הרקמה ובין בית אל כמר אפרים ויצלו אליה בני ישראל למשפט:

^{*} בדפור' ופירש"י

² עיין תגינה יג: ופרש"י שם וביחזקאל א' יד

³ בדפור' כאן הוא סיום התורה וסיום חלק א' של הלקוטי מוהר"ן וההמשך

הוא הוספה של מוהר"ת בתקפא.

⁴ מוהר"ת בתקפא

⁵ תורה ס' אות ח' [דף עג.]

⁶ תורה צ' תגינא [דף מ.]

⁷ לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו ועיין חיי מוהר"ן סימן נו כתי"רבינו שנמצא ושייך לתורה זו. ועיין שיש"ק ח"ב סימן רעט כשנכנס רבינו לדור בברסלב היתה שם מחלת בהמות ואז אמר תורה זו עוד עיי"ש סימן רעה כיצד נשתלשלה אמירת התורה. עוד עיין חיי מוהר"ן סימן נו ולק"ה מלוה א' מובא בשיש"ק ח"א סימן פה.

⁸ במשך הנחל מהדרי תש"ן ותשס"ג– טעם שמימות. (וראה גם ריש תורה מא שנשמט חיבת ריקודי, כי במהדורה מנוקדת ראשונה של משך הנחל עשו חיבה ראשונה כותרת וכשהחזירו במהדורה שניה שם נשמטה החיבה לגמרי וכאן נשמטה ותיקנו טעם במקום דט)

⁹ הקדמת התיקונים בדפים שלנו דף ב:

¹⁰ תהלים קג ב'

¹¹ עיין שיחות הר"ן אות ס'

¹² גם בדפורי' יתבונן, בתרלז ומתורלו- יתבונן (כלשון הפסוק)

¹³ בדפור' ותורלז- הוא, ומתורלו- היא (בתקפא גיטין מחזק ולא ברור ובברגר היא)

¹⁴ גם בדפור' ותורלז- לבריאותו, ומתורלו - לבריאותו

¹⁵ לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו

¹⁶ לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו

¹⁷ בדפורי' ובהתעוררות, בתרלז- בהתעוררת, ומתורלו- בהתעוררות

¹⁸ בדפורי' בהתעוררות, בתרלז- בהתעוררות, ומתורלו- בהתעוררות

¹⁹ בתורלז- התעוררות

²⁰ לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו

²¹ תורה כב אות ד' ח' תורה ל אות ח' תורה קמו

²² עיין סנהדרין צב.

²³ הערה זו נמצאת כבר בדפור'

²⁴ בראשית לג ה"ל

²⁵ ומשלי ו' כ'

²⁶ בתורלז- בסי'

²⁷ **צ"ל** **סיון ביד ואז כי כן מבואר בש"ע אה"ע סי' קכו סעיף ז' ור"ל בפסוק זה מרמז ענין סיון שני פעמים כי ויעקב נסע סוכותה ר"ת סיון חיינו הו"ו יוד של ויעקב, כי הוא אינה משרש התיבה ע"כ צריכין לצרף עמה גם היוד. וכן נסע סוכותה ויבן ר"ת סיון ור"כ כנ"ל. ועיין עוד בפל"ח.**

²⁸ מתורצו - סוכתה

²⁹ **לב ר"ת לו בית, לב זו התורה, כי בית מבראשית למד מלעיני כל ישראל היינו כלל התורה (זה מצאתי מכת"י ז"ל).**

³⁰ בתורלז- לשונו ז"ל) TQT

³¹ לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו (במהדורת תרלד כתוב שהיא

לשון רבינו)

³² דף ע.

³³ לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו

³⁴ מתורצו - מאז

מאמר שבועות רפואה לריאה

מספה"ק ליקוטי מוהר"ן

זמן ומקום אמירת התורה
לא ידוע

במהדורת שנת תרל"ד כתב שתורה זו היא לשון רבנו

פתיחה

בשבועות מקבלין התורה, ואז יכולין לקבל חיות חדש ולהמשיך רפואה להריאה: (לק"ע שבועות ה)

שיחות

אין

לקוטי הלכות

אין

קושיות

א. שבועות רפואה לריאה – צ"ע כי חולי הריאה נגרם מאיזה עוון, ומדוע רפואתו ע"י עניין צדדי ולא ע"י תשובה על העוון שגרם אותה? באמת מצינו כעין זה בהרבה מקומות אבל אולי כאן אפשר להמתיק קצת שכיון שהחולי בעצמו מחליש את הנשימה שעל ידה המוחין לכן צריך למשוך מוחין ממקום אחר. (ועיין תורה כט שלפעמים דייקא כיון שפגם באיזה דבר לא יכול לתקנו אלא ממקום גבוה יותר)

ב. ה' כנפי ריאה בחי' תורה ע"כ ע"י התחדשות התורה בשבועות נעשה רפואת הריאה – צ"ע כיון שאמרו כליות יועצות האם לימוד לקוטי עצות והלכות פסוקות הן רפואה לכליות. אולי אבל ההסבר של רבנו לכל השגה שלו הוא לא כל ההסבר ואין לנו אלא מה שכתב בפירושו. ואמנם ראה בתיקון כה שהובא כאן בתורה כעין זה שכיון שה' כנפי ריאה הם כנגד חמישה חומשי התורה על כמי שאוכל בשר בהמה שהריאה שלה טריפה כאילו עבר על כל חמישה חומשי תורה/ב.

ג. בשיחות הר"ן מבואר שרבנו אמר הרבה תורות על הריאה, כיון שחלה בשחפת, וצ"ע הרי אמרו בשבת נה: אין ייסוריו בלא עוון, ואע"פ שמבאר בתורה סו תנינא שחוליינו הוא נשא (ישעיה נג ד), אבל דייקא בעניין הסתלקות בנו ואשתו והחולי שלו אמר רבנו שהיה מגודל הקטרוג על שגילה סודות תורה, שעל כן שרף אחד מספריו ועוד ספר אחר גנוז, ואע"כ גם על הליקוטי מוהר"ן שנשאר לנו היה קטרוג נורא. וצ"ע הרי לשם כך בא לעולם כמבואר בכב"י אור/י שרק ע"י התורות שגילה אפשר לרפא את חוליים שהתחדשו בדורות שממנו ועד משיח, וכיצד יתכן שנידון כהולך רכיל מגלה סוד, ועד כדי כך שנענש במחלה שהיא בעצמה גורמת ליותר חולי, כמבואר בשער הפסוקים (תהלים עה"פ ה' יסעדנו על ערש דוי) שסיבת החולי היא חסרון החכמה שגרם העוון, וחולי הריאה היא חולשת הנשימה שעל ידה נמשך המוחין. באמת זו אינה קושיא כלל כי אין לנו שום השגה בגודל דקדוק הדין שזוכים צדיקים שלמים שזכו לעבוד את ה' כפי שעלה במחשבה תחילה. ורק בגלל מדרגתו הנמוכה נדמית לעוות הדין.

הקדמה

כידוע מגודל הקטרוג שהיה על רבנו על הסודות שגילה בעולם, נפטר בנו בסיון שנת תקס"ו (ח"מ קנא) ואחרי שנה נפטרה אשתו בחג שבועות שנת תקס"ז (ח"מ קנג) ובסמוך בתחילת שנת תקס"ח חלה גם הוא בשחפת (כמבואר בח"מ קסב).

טו ער יח אב תשפה אומן

3 תיקון כה דף ע. – בגוונא דא אינון חמש כנפי ריאה, בגוונא דחמשה חומשי תורה, ונרדא בגוונא דזה ספר דאיהו ספר ישרים, אי אנון חסיר או יתיר או חלית, איהו אמרא פסול, ומאן דעבר עליהו כאלו עבר על אורייתא וחמשה חומשי דילה, דחמשה כנפי ריאה ונרדא אינון שית, דא ו', כל מאן דעבר (על דא, כאלו עבר) על דא. וחמשה דברים המפסדין את השחיטה, (כל מאן דאעבר עליהו) כאלו אעבר בה' מן יהוה.

4 עיין חיי מוהר"ן רצט שמאחר שנתגלה הצדיק בעולם א"א להיות איש כשר בלא עצותיו. ועיין בכב"י אור שיחות וספורים אות יב שמבאר יותר בירידת הצדיק הרופא נפשות לזה העולם ברפואות ותחבושות יקרות ונפלאות שלא נתגלו עדין בעולם נתחדשים כנגד זה מחלות ומכאובים חדשים שלא היו עדין בעולם ושאינן ביכולת לעמוד כלל כנגדם אם לא בסגולות ורפואות הצדיק שנתחדשו וירדו כנגדם באלה העיתים והבלתי מתרפא בהם אבדה תקותו ח"ו.

השחפת נקראת גם שעלת (ובאידיש הוסט) היא ע"י חידק שתוקף את הריאה, וגם היום יש בה סוגים שאין להם תרופה.

בארבע עשרה תורות מדבר רבנו בענין הריאה. ואמר¹ שלרוב הפעמים שאמר תורה על הריאה היה ראוי שיתרפא, אלא שהתגבר הקטרוג והואיל רק לג' שנים עד תחילת שנת תקעא שאז הסתלק בח"י תשרי.

הריאה

הריאה היא בסוף הקנה שבו נכנס אויר הנשימה מהחוטם², והיא מבררת את החמצן שבאוויר הנשימה ומערבת אותו בדם שבא אליה מן הלב אחרי שעבר בכל הגוף. והריאה מחדשת אותו ע"י החמצן, ומחזירה אותו ללב, והלב חוזר ושולח אותו לכל אברי הגוף להחיותם בדם עם חמצן חדש. נמצא שרוח חיים הבא לאדם ע"י הנשימה בא אל הריאה והיא שולחת ומפזרת אותו ע"י הלב לכל אברי הגוף להחיותם ברוח חיים מחודש.

עוד הריאה מקומה מעל הלב באופן שכביכול בנשיבתה מקררת את החום הלב, ובלשון תקוני זוהר דף כח. אלמלא כנפי ריאה דנשבי על ליבא הוה ליבא אוקיד כל גופא. והביאור נ"ל כנ"ל כי ע"י הרוח חיים ששואבת מהחם היא מקררת את הדם שעבר בכל הגוף ונתעכר שזה בחי' עכירות הדם וחמימות התאוות הנגרם ע"י עזות הגוף והריאה מקררת אותו ומזככת אותו ע"י הרוח חיים שמכניסה בו.

עוד איתא בגמ' שהריאה שואבת כל משקין ומבואר בשער הפסוקים וישב שע"י שהיא סמוכה לושט אזי ע"י חום הלב היא שואבת מהוושט לחות וע"י היא מקררת את הלב. בתורה רבה ועוד כמה תורות מבאר רבינו כנראה עפ"י ספרי מחקר קדמונים שהשכל הוא כמו נר דולק בפתילת המח ע"י השמנים שמעלה הריאה אליו, (ועיין סוף תורה ב תנינא שע"כ השמן רפואה לריאה³) וצ"ע האם הכוונה למשקים הנ"ל או לדם הנ"ל. עכ"פ מבואר שהדעת תלוי בריאה, גם מצד השמנים שמעלה כנ"ל וגם מצד הרוח חיים שמושכת ומחלקת לאברי הגוף כנ"ל. וזה נראה הדמיון בין התחדשות התורה בשבועות לריאה.

כי ראה לק"ה ר"ח ג' ג' ו' שפסח הוא בחי' תשובה, כי כמו התשובה שהיא ע"י אור גדול שמאיר מבינה מסייע לאדם להתעורר בתשובה, ואח"כ הוא מסתלק ועובר על הבעל תשובה נסיונות שעל ידם מכין כלים לאותו

¹ שיחות מוהר"ן אות קנז - שמעתי בשמו שאמר. שכבר אמר כמה תורות על חולאת שלו (שכו). כי אחר שבא מלמברג הזכיר כמעט בכל תורה מענין הראה שזה היה החולאת שלו כי היה לו חלי ההוסט (שעול, שחפת) רחמנא לצלן שהוא חלי הראה. ואמר שכפי רבוי התורות שאמר על זה כבר היה ראוי להתרפא אך החסרון הוא מחמת חסרון אמונה של השומעים שאין אמונתם חזקה כל כך:

הערת הרב קפלן ז"ל אות שכו) התורות ב', ה', ז', ח' בליקו"ת מבארות ענין הריאה. נאמרו (לפי סדרן) תורה ב' תנינא בשבת חנוכה תקס"ט ותורה ח' תנינא בראש השנה תקע"א. רבינו חזר מלמברג לברסלב בקיץ תקס"ח.

² ספר הברית - חלק א מאמר י"ז נפש החי שבמדבר - פרק ב - והנה הריאה היא מנשבת על הלב המונח בצל כנפיה באמצע, כי הריאה שוכנת בשתי חדרי החזה וחולקת עצמה לב' חלקים, אשר כל אחד מהחלקים מונח בחדר בפני עצמו כדי שאם יזוק ויפסד האחד יהיה החלק השני לפליטה לעשות פעולתו היא הנשימה, כי חדר החזה נחלק לשנים על ידי ב' עורות הנמשכים ממעלה למטה ולא רחוקים זה מזה הנקרא (מעדיאשטינוס) אשר בין שתי עורות המחיצה הזוה מונח הלב. והריאה מורכבת מבשר רך כמו ספוג וכלם ביעות וכיסים בשריים אשר על כן היא נפוחה וממלאת כל החזה, ומושכת בתוכה רוח ואויר החיצון דרך החוטם והפה במסילת הקנה ושולחת האויר אל הלב בהתכווצותה ומן הלב יוצא הרוח אל העורקים של הגוף, כמו שאמר בזוהר (בר"מ פרשת פנחס) ורוחין דאורי' נפקין נחתין ביה בלבא לקר אחמימותא דלבא דלא לוקיד לגופא עכ"ל. עוד שם והאי איהו רוח דדפיק בכל ערקין דלבא דאתמר בהון אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו (יחזקאל א') עכ"ל. והיא חוזרת ומתרחבת ומקבלת בתוכה אויר חדש על ידי הנשימה דרך הקנה. כי הקנה הוא הדרך להביא הנשימה ולהוציא הקול מהריאה. והקול יוצא מתוך סמפוני הריאה הבא מנשמת רוח חיים, מאודנא שמאלא דלבא, ובהתכווצותה דוחה האויר אל הלב לקרר החמימות הטבעי שבו, להחליפו באויר הקר, ר"ל שנכנס אויר הקר ויוצא אויר החם שהוא גוף עשני, וזה דבר הכרחי במציאות בעלי חיים, ובאויר הנכנס ניזון הרוח הטבעי למלאות תמורת המותך, ולא יחסר המזג מכח הטבעי, ובתנועת הריאה התנועה עמה כל החזה מגביה את עצמה, ואחר כך משפלת, וכן בזה אחר זה כמו חמישים פעמים (במינוטא) אחת, גם יתנועעו הבני מעיים וגורם מרוצת הדם וסיבובו בגוף, וע"י הסיבוב והמרוצה יתחמם הדם ויזדכך וזה עיקר חיות האדם. גם גורם למרוצת המאכל אל המרכז ע"י תנועת הבני מעיים ועוזרת פתיחת נקבי צרכיו של האדם:

³ תורה ב תנינא נאמרה בחנוכה וכן התורה שלנו, ונראה שרמז בזה גם לנר חנוכה שמצוה מן המובחר להדליקו בשמן זית, שמן משחת קדש בחי' חכמה ודעת שתלוי בריאה כנ"ל.

⁴ ליקוטי הלכות או"ח ראש חדש הלכה ג סוף ג' - שְׁנֵי בְּחִינֵי רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שְׁנֵי בְּחִינֵי הַתְּעוֹרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה, עַל יְדֵי שְׁנֵי שְׁנֵי קוֹל הַכְּרוֹז כְּנ"ל, עַל יְדֵי זֶה זֻכֵּין אַחֵר כֶּף לַתְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה כְּרֵאִי בְּבִחִינַת דַּעַת גְּדוֹלָה, שְׁנֵי בְּחִינֵי יוֹם טוֹב כְּנ"ל. וְזֶה בְּחִינַת קִדְשׁ רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְיוֹם טוֹב וּבִינְתִים יְמֵי הַחֹל, כִּי כֶּף הוּא דְרָכָה שֶׁל תְּשׁוּבָה בְּבִחִינַת פֶּסַח שֶׁהוּא יְצִיאַת מִצְרַיִם. וְאֵיזִי הוּא יוֹם טוֹב וְאַחֵר כֶּף הוּא יוֹם טוֹב שֶׁל שְׁבִיעוֹת וּבִינְתִים סְפִירַת הָעֵמֶר, כִּי בְּתַחֲלָה בֹא הַתְּעוֹרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה מִלְּמַעְלָה עַל יְדֵי הַתְּגָלוֹת הַהִסְתָּרָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה שׁוֹמְעִין קוֹל הַכְּרוֹז וּמִתְעוֹרְרִין בְּתְשׁוּבָה וְאַחֵר כֶּף מִנִּיחִין אוֹתוֹ לִלְךָ מַעֲצָמוֹ, שֶׁצָּרִיךְ לְחֹזֵר וּלְשׁוֹב וּלְלֶכֶת מִדְּרָגָה לְדְרָגָה לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ עֲצָמוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם, שְׁנֵי בְּחִינֵי סְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהֵיא חֲתָף אַחֵר יְצִיאַת מִצְרַיִם, שָׂאָז הִיא הַתְּעוֹרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה מִלְּמַעְלָה עַל יְדֵי קוֹל הַכְּרוֹז שֶׁל הַתְּגָלוֹת הַהִסְתָּרָה כְּנ"ל וְאַחֵר כֶּף צָרִיכִין לְסַפֵּר שְׁבָעָה שְׁבִיעוֹת כְּמוֹ סְפִירַת נְקִיּוֹת שֶׁל הַנֶּדֶה כְּדֵי לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עֲצָמוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם מִדְּרָגָה לְדְרָגָה וְאַחֵר כֶּף זֻכֵּין לְשְׁבִיעוֹת, שֶׁהוּא דַּעַת גְּדוֹלָה וְעֲלִיּוֹן וְגִבָּה מְאֹד בְּחִינַת מְקוֹה שֶׁל שְׁבִיעוֹת שֶׁכְּתִב שֵׁם בְּמֶאֱמַר הַנ"ל, שָׂאָז הוּא עֶקֶר הַתְּקוּן שֶׁל הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת כְּרֵאִי וּבְבִחִינָה זוֹ שֶׁל פֶּסַח וְשְׁבִיעוֹת וּבְאֱמָצֶע סְפִירָה, דְּהִינּוּ וְיֵשׁ קִדְשָׁה שֶׁל יוֹם טוֹב בְּתַחֲלָה וּבְסוֹף, דְּהִינּוּ שְׁבִיעוֹת הֵיא הַקִּדְשָׁה שֶׁל הַתְּעוֹרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה וְהוּא יוֹם טוֹב שֶׁל פֶּסַח וְאַחֵר כֶּף הוּא שְׁבִיעוֹת, שֶׁהוּא בְּחִינַת דַּעַת גְּדוֹלָה מְאֹד, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְקוֹה, בְּחִינַת תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה בְּשִׁלְמוֹת. וּבְאֱמָצֶע סְפִירָה, שֶׁהֵם יְמֵי הַחֹל שֶׁבָּהֶם מְטַהֲרִין וּמְקַדְשִׁין עֲצָמָן כְּדֵי לְזַכּוֹת לְשְׁבִיעוֹת כְּנ"ל. וְזֶה הַבְּחִינָה הוּא בְּכָלִל וּבְפֶרֶטִיּוֹת בְּכָל אֶדָם וּבְכָל זְמַן כְּמוֹבָא. וְזֶהוּ בְּחִינַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ וְיוֹם טוֹב וּבְאֱמָצֶע יְמֵי הַחֹל, כִּי רֹאשׁ חֹדֶשׁ הוּא בְּחִינַת הַתְּעוֹרָרוֹת הַתְּשׁוּבָה,

האור (כמבואר בתורה ו), כך גם האור הגדול שמאיר בליל הסדר הוא דעת הגדול שמאיר יום אחד ומסתלק וע"י תיקון המדות במ"ט ימי הספירה מכין לו כלים שעל ידם זוכה בשבועות לדעת גדול מאד כמבואר בתורה נו/ו^א, נמצא שבשבועות זוכים לתוספת דעת בחי' התחדשות התורה.

וראה בתורה ח' בביאור סוד האנחה שהיא סוד הנשימה, מבואר שהריאה מושכת חיות מאין סוף שמלוכש באויר הבא לריאה ע"י הנשימה והיא מבררת את הטוב שבו דהיינו חמצן וחיות, והלב שולח לריאה דם החוזר אליו מהגוף, והיא מחדשת אותו בחיות וחמצן הנ"ל, ואזי חוזר הלב ושואב אותו אליו/ט^ו ושולחו לכל הגוף, תחילה למח. ומבואר שם שהחיות שנמשך מהריאה הם מוחין גבוהים מאד מא"ס, על כן ע"י אנחה דהיינו שמרוקן את הריאה מהאויר שבה/ו^א בחוזק גדול, וחוזר וממלא אותה באויר, ע"י נשלמים כל החסרונות בבחי' דעת קנית מה חסרת.

עוד מבואר בתיקוני הזוהר/כ"ו^א שהריאה היא סוד ספירת הבינה והחמש אונות שבה רומז לחמישה חומשי תורה שבכתב, והם סוד חמישה חסדים ועם האונה הקטנה השישית הנקראת ורדא הן שש קצוות של ז"א שמנשב על הלב שבו דיני המלכות לקררו ולהמתיק הדינים שבו. והרוח הזה (שהוא ז"א) הבא מן הריאה (בינה) אל הלב הוא המנהיג את הלב שבו הדם הוא הנפש.

עד כאן ההקדמה

תורה רסז"י [יג]

שבועות דהיינו כבוד היו"ט והלימוד בלילה והמקווה באשמורת והתפילות בכוונה של חג שבועות/י"ו
הוא רפואה להריאה/ט"ו, כמבואר בכוונות שבחג שבועות הוא מתן תורה זוכים למוחין גבוהים מאד

בבחינת יציאת מצרים כנ"ל. ויום טוב הוא בבחינת הארה גדולה כנגד ראש חדש, בבחינת דעת גדול, בבחינת שבועות, בבחינת מקוה, כי חייב אדם לטהר עצמו כרגל. ובאמצע הם ימי החל, כי אחר התעוררות התשובה צריכין לחזור לבחינת ימי החל, בבחינת ספירה כדי לילך מדרגא לדרגא לעשות תשובת המשקל מיום אל יום, כי צריכין לשוב ולילך דרך כל אלו הדרכים שהיה בהם קדם, שהם בבחינת חל כדי שיעשה תשובת המשקל ואחר כך זוכה לתקון התשובה כראוי, שזה בבחינת יום טוב, בבחינת שבועות כנ"ל:

^ה לקוטי עצות – ערך מועדי ה' ספירה ושבועות אות ד. טבילת המקוה בשבועות הוא חסד עליון ורחמים גדולים ודעת נפלא מאד. כי שבועות הוא שכל דק ועליון וגבוה מאד שהוא חסדים ורחמים גדולים מאד, כי הרחמים הם כפי הדעת, כמו שנתבאר במקום אחר. אשרי הזוכה לקבל קדושת שבועות בפרט המקוה של שבועות שהיא מקוה של שער החמשים שממש נמשך הקדושה והטהרה על ישראל אז (תורה נו אות ז):

^ט נראה שזה הביאור למבואר בתיקונים אלמלא כנפי דריאה שנשבי על ליבא היה הלב שורף את הגוף. כי פשוטם של דברים נשמע מוזר שהרי הם אמנם זה על זה אבל אין שם אויר ביניהם ותוכל הריאה לנשב אותו על הלב. לכן נראה שהכוונה לגם שחוזר מעזות הגוף ותאוותיו אותו הלב שולח לריאה לקבל חמצן דהיינו לקרר אותו מהתאוות, ואזי חוזר להב ושואב אותו מקורר ושולח אותו חזרה לכל חלקי הגוף.

^י כי האנחה שובר גופו של אדם, ועי"ז נעשה בחי' חלל (כמבואר שם ובעוד תורות שאנחה מתחיל מהוצאת הרוח ולא מהכנסת הרוח כפי שדרך כלל נדמה) ואזי נמשך לחלל, קו דעת ומוחין מא"ס ע"י הנשימה, והדעת הזה עולה למח וחוזר ללב בבחי' דעת קנית וכו' ואזי נשלם כל החסרונות.

^א מתוק מדבש על תיקון כה דף ע. – הריאה היא סוד הבינה, וחמש כנפי ריאה שהם האונות שנראות כעין כנפים של הריאה, הם סוד חמישה חסדים המתפשטים מן הבינה בחג"ת נ"ה דז"א, שהוא סוד התורה שבכתב, שמתחלקת לחמישה ספרים כנגד חג"ת נ"ה. ויש עוד בריאה אונה קטנה הנקראת "ורדא", והיא כנגד החסד של היסוד, הכולל את כל החמישה חסדים. והיסוד הוא כנגד מה שכתוב "זה ספר תולדות אדם" שממש מתחיל ספר לעצמו הנקרא "ספר ישרים" כמאמר חז"ל (בש"ס כה). זה לשונם (יהושע י יג) הלא היא כתובה על ספר הישר, מאי ספר הישר זה ספר אברהם יצחק ויעקב שנקראים ישרים. ומובא לקמן (תיקון ע' דף קלח) וז"ל "זה ספר תולדות אדם" אמר רבי שמעון זה ספר, דא צדיק חי עלמין, שהוא יסוד (בא"י).

^ב בתולד- לשוננו דל' TOL

^ג לא ידוע מתי והיכן נכתבה תורה זו (בטהרות תרלד כתוב שהיא לשון רבינו)

^ד פרי עץ חיים שבועות – והנה סוד חג שבועות הוא, כי כבר בארנו, כי כבר נכנסו כל המוחין, והגדיל זי"ן בכל קומת או"א עלאין, ומשם ירדו החסדים כולם בו' שבועות דימי עומר. אמנם עדיין הוא לא הגדיל, רק מן החו"ב ולמטה, שהם סוד המוחין, אך הכתר שלו לא קיבל עדיין אותו. ואמנם סוד הכתר, הוא מן אריך אנפין בעצמו, לפי שכבר ידעת, כי או"א הם חו"ג דעתיקא כנוכר, ועתה צריך ז"א לעלות עד א"א, ואז הוא סיום הז"א, כי אז לוקח מדות גוף א"א לגמרי, ונעשה כמדה: וכבר בארנו לעיל בסוד משנת הוא היה אומר, בן ה' שנים למקרא וכו' כי הם כמה בחי' ומדרגות גדולות דז"א, ואמנם בהיותו למעלה בא"א, אז נקרא ז"א זקן, ואז זקן שלו לבנה, כבן ע' שנה או שמונים שנה שמלבין זקנו. והענין – כי אז בזקנותו עולה ז"א עד דיקנא דא"א, וכמו שא"א זקנו לבן כעמר נקי, דיקנא חיורא, בן הז"א בהגיע שם, זקנו לבן כמו א"א, וז"ש רז"ל כי בים סוף נדמה להם הקב"ה לישראל כבחור, זקנו שחורה כאיש מלחמה עם המצרים. אך במתן תורה זקנו לבן כזקן. (א). הגהה, (א) א"מ – כי בחור גי' רי"ו גבורה, כי מצדו בחור כארזים ותקף, ובחור במלחמה: והענין – כי בפסח היה קטן ובחור, והיה זקנו שחורה, כי סוד זקן ז"א הוא שחורה. אך בשבועות במ"ת, עלה עד דיקנא דא"א שהוא לבנה, ולכן נדמה להם כזקן לובש לבנים. לכן כדי להעלותו עד שם, שהיה זקנו לבנה, צריכין אנו להמשיך הכתר שלו מא"א, ואז יהיה זקן ממש: והנה כתר הזה נכנס מתחלת ליל שבועות, ואינו נגמר ליכנס עד אשמורת הבוקר, ואח"כ מזדווג עמה ביום, בתפלת שחרית ומוסף כנודע, בדרך השבתות וימים טובים, ולכן

מספירת הכתר, וגם הריאה מבואר שעל ידה הוא שלימות השכל כמבואר בתורה רכה/י^ט, כי היא משאבה ששואבת אויר דרך נקב החוטם ומבררת ממנו את הטוב, והוא בחי' מוחין חדשים שבכל נשימה (מבינה) תתרף נשימות בשעה שהן ח"י בדקה/י^ט, שבכל נשימה מושך רוח חיים חדש ונפלא/י^ט מבינה שהיא תוצאות חיים. נמצא מכוחה מעלה הלב שמנים לפתילת המח על כן בריאה תלוי השכל.

כי ה' כנפי ריאה דהינו החמש אונות/י^ט שיש לריאה הם **כנגד ה' חומשי תורה (תיקון כה [כ']/י^ט)**.

אנחנו אסורים בזווג ליל שבועות, כי גם למעלה אין זווג, ולכן המנהג פשוט בישראל לעסוק בתורה בליל שבועות, ואינן ישנים אף רגע א', כדי להמשיך אותו הכתר עליון דז"א שהיא דיקנא דא"א (ב): הגדה (ב) צמח – ספרו לי החברים, שהיו נוהגין לקרות ליל שבועות בבית הרב הרח"ו דל, וליל א' של שבועות נתקבצו החברים דל כמנהגם, ולא בא חבר א', ושאלו להרח"ו למה לא בא פלוני, ואמר הרב רח"ו אולי נזדמנה לו טבילה מצוה: ואח"כ בא שמורת הבוקר, מעט קודם עלות השחר, בעת שמשחזיר פני הרקיע סוד אילת השחר, אז מצוה לטבול, כדי לקבל תוספות קדושה מבחי' הכתר, ועליו נאמר וזרקתי עליכם מים טהורים, כי אז המלכות טובלות במקוה העליון, שהוא סוד הכתר שער הנ', ויתקן לה כתר בסוד הטבילה, ואנו ג"כ שושבינא דמטרוניא טובלין עמה, ומוליכין הכלה לבית הטבילה בעת ההיא, (ואז היא טובלת בכתר שער הנ', בסוד וזרקתי עליכם) שנגמר תיקון של מקוה העליון:

^{טו} **שבילי אמונה** – הנתבי הרביעי – השביל השני – הריאה הוא מבשר רך ורפה כמו אספוג וניזונית אחר כל האברים והיא מלאה צנורות וקנקנות כדי שתקבל רוח גדול ואז תרחף ותנשב היטב על הלב. ויש בה חתיכות רבות כדי שיביאו רוב אויר ללב כשירחפו כולם כמו שעושין בכלי שמנשבין בו בימי הקיץ שיוצאין ממנו חתיכות הרבה למען יניעו אויר הרבה והיא נעשית כפולה בשתי חתיכות. שאם תקבל האחת היזק שתשלים האחרת פעולתה. ועוד לפי שפעולת נשימתה היא לתועלת גדולה על הלב שהיא מנשבת עליו להביא אליו אויר קר מבחוץ למזג חומר הגדול ולדחות מעליו קיטור העשני היוצא ממנו ועולה למעלה דרך הקנה ולא יוכל הלב לסבול בשום פנים העדר משיכת האויר כי אם ינוח כרגע ממשיך האויר ההוא יגיע מפני חומו אכן ההכרח הוא שיתקרר מרתיח' אשו וחומו באויר הנמשך אליו מחוץ ולדחות מחומו ומשלהבת אוירו ולכן יוצא גיד א' מחלל הלב לריאה שבו נעשים אלו שתי הפעולות ההפוכות כי הוא מקבל האויר הקר ממנה ומוציא האויר החם לחוץ. ונמצא בריאה תועלת אחרת והוא להעלות ליחה למוח ואז יתיישב הדעת. כי המוח הוא כפתילה שבנר. וליחה העולה לו מן הריאה הוא כשמן שבנר ומעמידים שניהם שלהבת הנפש שהיא דולקת כאש ולהבה כי היא חמה ויבשה. אמנם בהיות רוב יובש במוח בכלות השמן שבנר אזי שלהבת הפתילה בורחת וישראל האדם ההוא בבלי דעת ומשוגע. ונמצא לקצת מחכמי המחקר שכתבו שהריאה היא מקום לליחת הלבנה, כמו שהטחול הוא מקום לשחורה, והכבד לדם, והמרה לירוקה. אמנם אחרים כתבו כי אין לליחה הלבנה מקום מיוחד כי הוא בכל מקומות הגוף לפי שהיא צריכ' לגדל הגוף כשיאחר מזונו וגם היא מלחלחת איברי הגוף והפרקים והחוליות שלא ייבשו מרוב תנועתם ויתילדו אבעבועות בריאה. וראוי לו ללחוץ בכל יום זפת שחוק מעורב עם דבש. ויקרה פעמים השיעול והוא מין ממיני חולי הריאה. וגדר השיעול הוא תנועה משותפת מן הנפש הטבע עוברת על הדרך הטבעי לכלי הנשימה להסיר ההזיק מהם.

^{טז} **תורה רכה** – דע פשה"ה בשלמות, על ידי זה הפסחון בשלמות פי עקר הפסחון בשלמות הוא על ידי השכל כמו שפיתוב (תהלים קמ"ה): "עיני כל אליך ישפירו", "עיני זה בחינת השכל, כמו שפיתוב (בראשית ג): "ותפקחנה עיני שניהם", ופרש רש"י: "על שם התכונה נאמר", ולפי השכל כן הוא הפסחון, כי יש כמה מעלות ומדרגות בפסחון עד אין סוף, בבחינת (ישעיה כ"ו): "בשחו בה' עדי עד", והכל לפי השכל כנ"ל, ועקר השכל על ידי הראה, פי עקר השכל הוא על ידי הלחלוחית העולים אל המוח, שהם בחינת השמן, והמוח היא הפתילה, והשמן שפומח הוא האור, נמצא שעקר קיום השכל הוא על ידי הלחלוחית שפוגח פנ"ל, והלחלוחית הוא על ידי הראה, כמובא (בתקוני זהר כ"ז): "אלמלא כנפי ראה דמנשבי על לבא הוי לבא אוקיד כל גופא", וזה בחינת (שמות כ"ה): "והיו הפרוכים פורשי כנפיהם על הכפרת" כפרתא דלבא (זהר פינחס דף רלד): נמצא שעל ידי הראה נתקנים הלחלוחית שלא יתייבש על ידי הלב, ועל ידי זה קיום השכל שהוא בחינת נר דולק על ידי הלחלוחית כנ"ל, ועל ידי השכל על ידי זה נעשה הפסחון כנ"ל, נמצא ששלמות הפסחון הוא על ידי שלמות הראה כנ"ל:

^{יז} **עיון לעיל** ספר הברית שם כתב שהם חמישים נשימות בדקה. (אולי אחרי ריצה או מאמץ גדול. עכ"פ אולי יש בזה גם רמז לחמישים שערי בינה שמהם נמשכת הנשימה וגם הריאה היא בחי' בינה כמבואר בתיקון כה לקמן)

^{יח} **עיון ערבי נחל בראשית** (ו"ה נמשך עוד הענין) – ויובן כל זה עם אמרם (זהר ח"ג דף ט"ט): כי כשרצה הקב"ה לברוא האדם אמרה אורייתא קמיה האי אדם עתיד למחטי קמך והשיב הקב"ה וכי למגנא איתקרינא ארך אפים. וקצת קשה מה תועלת בהארכת אף מאחר שסוף סוף אח"כ יתענש. רק הענין, נודע כי בני יששכר חלקו השעה לתת"ף חלקים בכונה שיש בשעה תת"ף נשימות שמנשם האדם, כי שם היה ב"ה מתגלגל לתת"ף צירופים, ובכל רגע מאלו הרגעים מתפשט חיות חדש מן צירוף חדש לכל העולמות, ומחמת זה יש בכל רגע פירוש חדש על התורה כולה, כי חיות חדש והנהגה חדשה בכל העולמות בכל רגעי השעה, ומחמת זה מוכרח שיהיה תת"ף נשימות בשעה, כי חיות העולמות שנשפע מהש"י משתלשל מעולם לעולם וכל הנמצאים שואבים אותו החיות כמש"ה (נחמיה ט, ו) ואתה מחיה את כולם, ובהשתלשלו לזה העולם נעשה באדם ובכל בעל חי שביבשה רוח שהוא נשימה שמנשם האדם לקרבו שזהו חיותו. ולכן לפי שבכל רגע יש חיות חדש לכן צריך נשימה חדשה שיקבל רוח החיים המתפשט ברגע הזה כי לא יחיה ברגע הזה על ידי החיות שקיבל ברגע הקודמת כי עתה כבר נעשה חיות חדש והנהגה חדשה בכל העולמות מצירוף חדש, כך מתנהג כל ימי עולם מראשית הבריאה עד סוף. והאלהים עשה כך לפי שאם היה חיות א' לעולם היה הנפש החוטאת היא תמות בהכרח דהא אדם כשחוטא פוגם או בשורש חיותו ונפסק החיות שלו וא"כ לא היה לו שוב עם מה לחיות, משא"כ עכשיו שיש בכל רגע חיות חדש מצירוף חדש, לכן אף כשאדם חוטא ופוגם בשורש חיותו ונפסק חיותו של מ"מ הוא חי דהא מיד ברגע האחרת נשפע חיות ממקום חדש שעדיין לא פגמו, ולכן יוכל החוטא לחיות וחטאו שמור עד שיעשה תשובה או עד שיתענש, וזהו ענין אריכת אפים כאמור:

^{יט} **ראה ש"ע יו"ד** סימן לה סעיף ב' – חמשה אוני (פי' כעין אונים) אית לריאה, תלתא מימנא ותרי משמאלא כשהבהמה תלוייה ברגליה ובני מעיה כלפי הטבח, שאז ימין הבהמה וימין הטבח אחד, ויש לה עוד בצד ימין אונה אחת קטנה ונקראת עינוניתא דוורדא ואינה עומדת בסדר האונות אלא מרוחקת מהם לצד פנים, ואם חסרה אחת מימין או מהשמאל, או שהיו שנים מימין ושלשה משמאל, טריפה. הגה: צורות האונות של ימין אינן דומות לשל שמאל, ואם נתחלף צורתן, טריפה; וכן כשהאונה האמצעית של ימין גדולה מהתחתונה טריפה (מהרי"ו); ואם האונה של שמאל העליונה גדולה מאונה עליונה של ימין, טריפה; וכן אם האומא של ימין גדולה משל שמאל, כל זה מיקרי חליף וטריפה, (מהר"א מפראג); והוורדא, אם חסרה או אם יש לה שתיים או שנמצאת בצד שמאל, כשרה. הגה: ובמדינות אלו נהגו להטריף בין נמצא ב' ורדות, או אם חסרה, או ששניתה מקומה

ק"מ.6

מותר"ן

תורה רסז

ליקוטי

